

HADIA CSE Khutba Notes (27.09.2019)

അല്ലാഹു കോപമല്ല, സ്നേഹമാണ്

അല്ലാഹുവും നമ്മളും തമ്മിൽ അടിമ-ഉടമ ബന്ധമാണല്ലോ ഉള്ളത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ആത്യന്തികമായി നമ്മുടെ കാര്യത്തിൽ എന്ത് തീരുമാനവും എടുക്കാനുള്ള അവകാശവും അല്ലാഹുവിനുണ്ട്. ഒന്നിരിക്കൽ നമ്മെ വിജയികളിൽ പെടുത്തി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകും. അല്ലെങ്കിൽ പരാജിതരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നരകത്തിൽ ഇടുകയും ചെയ്യാം. അതിനെ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ ഒരാൾക്കും അവകാശമില്ല. കാര്യം ഇങ്ങനെയാണെങ്കിലും നാമെല്ലാവരും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ കടക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവരാണ്. അതിന് നാം ചെയ്യേണ്ട ചെറിയൊരു കാര്യമാണ് ഇന്ന് നാം പഠിക്കാൻ പോകുന്നത്. അതായത്, അല്ലാഹുവിനെ പറ്റി നല്ലത് വിചാരിക്കുക. കാരണം വളരെ പ്രശസ്തമായ ഒരു ഹദീസ് നാം കേട്ടിട്ടുള്ളതാണല്ലോ.

عن واثلة بن الأسقع يقول : سمعت رسول الله صلى الله عليه و سلم يقول : قال الله تبارك و تعالى أنا عند ظن عبدي بي فليظن بي ما شاء (حاكم)

അപ്പോൾ അല്ലാഹു നമുക്ക് പൊറുത്തു തരുമെന്നും അവൻ അവന്റെ റഹ്മത്ത് കൊണ്ട് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കും എന്നും വിചാരിക്കുന്നു. നാളെ നമുക്ക് അവന്റെ സ്വർഗ്ഗം ലഭിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാം. എന്നാൽ അങ്ങനെയോണോ അല്ലാഹുവിനെ പറ്റി നമ്മുടെ മനസ്സിലുള്ള ചിത്രം? അല്ല, പലപ്പോഴും നമുക്ക് പടച്ചവൻ ക്രൂരനും ദയ ഇല്ലാത്തവനും തെറ്റുകൾക്ക് ശിക്ഷിക്കാൻ കാത്തുനിൽക്കുന്നവനുമാണ്. ഒരുപക്ഷേ പ്രഭാഷകൻമാരുടെ നിരന്തരമായ വർണ്ണനകൾ കൊണ്ടായിരിക്കാം ഇങ്ങനെ ഒരു ചിത്രം ആളുകൾക്കിടയിൽ അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ച് ഉണ്ടായത്. എന്നാൽ ഒരു സംഭവം ശ്രദ്ധിക്കുക:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، خَرَجَ عَلَى رَهْطٍ مِنْ أَصْحَابِهِ وَهُمْ يَتَحَدَّثُونَ فَقَالَ: " وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَصَحَّحْتُمْ قَلِيلًا وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا، فَلَمَّا انْصَرَفْنَا أَوْحَى اللَّهُ إِلَيَّ: يَا مُحَمَّدُ لِمَ تَقْنَطُ عِبَادِي؟ فَرَجَعَ إِلَيْهِمْ فَقَالَ: أَبَشِّرُوا، وَقَارِبُوا، وَسَدِّدُوا " قَالَ النَّبِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ: " فَفِي هَذَا دَلَالَةٌ عَلَى أَنَّهُ لَا يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ خَوْفُهُ بِحَيْثُ يُؤَيِّسُهُ وَيَقْنَطُهُ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ، كَمَا لَا يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ رَجَاؤُهُ بِحَيْثُ يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ، أَوْ يُجْرئُهُ عَلَى مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ " (شعب الايمان)

അപ്പോൾ പ്രസംഗങ്ങളിലൂടെ ഒരിക്കലും ആളുകളെ നിരാശരാക്കാൻ പാടില്ല. ഒരിക്കൽ ചില പ്രഭാഷകൻമാർ നരകത്തെ ഘോരമായി വർണിക്കുന്നതു കണ്ട ഇബ്നുനുമസ്ഉദ് (റ) അതു നിറുത്താൻ പറയുകയും ശേഷം സൂമർ 53 ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതു പോലെ നാം ചെയ്ത ദോഷങ്ങളും അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ച് തെറ്റായ ചിന്ത നമ്മിൽ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടാവാം. അതിന്റെയും ആവശ്യമില്ല. അല്ലാഹു തന്നെ പറയുന്നത് നോക്കുക:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (زمر)

വുർആനിലെ ഏറ്റവും പ്രതീക്ഷയുള്ള സൂക്തം (അർജാ ആയത്) എന്നാണ് ഇതിനെ അലി, ഇബ്നുനുമസ്ഉദ്, ഇബ്നു ഉമർ (റ) വശേഷിപ്പിച്ചത്. പ്രവാചകനോ:

عن ثوبان - مولى رسول الله صلى الله عليه وسلم- يقول: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: " ما أحب أن لي الدنيا وما فيها بهذه الآية: { يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ } إلى

HADIA CSE Khutba Notes (27.09.2019)

അല്ലാഹു കോപമല്ല, സ്മനേഹമാണ്

آخر الآية، فقال رجل: يا رسول الله، فمن أشرك؟ فسكت النبي صلى الله عليه وسلم ثم قال: "ألا ومن أشرك" ثلاث مرات (احمد)

ഇതിൽ അല്ലാഹു തന്നെ കാര്യത്തിന്റെ വലിപ്പം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഇമാം റാസി (റ) പറയുന്നു.

اعلم أن هذه الآية تدل على الرحمة من وجوه : الأول : أنه سمي المذنب بالعبد والعبودية مفسرة بالحاجة والذلة والمسكنة ، واللانق بالرحيم الكريم إفاضة الخير والرحمة على المسكين المحتاج . الثاني : أنه تعالى أضافهم إلى نفسه بياء الإضافة فقال : { يا عبادي الذين أسرفوا } وشرف الإضافة إليه يفيد الأمن من العذاب الثالث : أنه تعالى قال : { أسرفوا على أنفسهم } ومعناه أن ضرر تلك الذنوب ما عاد إليه بل هو عائد إليهم ، فيكفيهم من تلك الذنوب عود مضارها إليهم ، ولا حاجة إلى إلحاق ضرر آخر بهم الرابع : أنه قال : { لا تقتنطوا من رحمة الله } نهاهم عن القنوط فيكون هذا أمراً بالرجاء والكريم إذا أمر بالرجاء فلا يليق به إلا الكرم الخامس : أنه تعالى قال أولاً : { يا عبادي } وكان الأليق أن يقول لا تقتنطوا من رحمتي لكنه ترك هذا اللفظ وقال : { لا تقتنطوا من رحمة الله } لأن قولنا الله أعظم أسماء الله وأجلها ، فالرحمة المضافة إليه يجب أن تكون أعظم أنواع الرحمة والفضل السادس : أنه لما قال : { لا تقتنطوا من رحمة الله } كان الواجب أن يقول إنه يغفر الذنوب جميعاً ولكنه لم يقل ذلك ، بل أعاد اسم الله وقرن به لفظة إن المفيدة لأعظم وجوه التأكيد ، وكل ذلك يدل على المبالغة في الوعد بالرحمن السابع : أنه لو قال : { يغفر الذنوب } لكان المقصود حاصلًا لكنه أردفه باللفظ الدال على التأكيد فقال جميعاً وهذا أيضاً من المؤكدات الثامن : أنه وصف نفسه بكونه غفوراً ، ولفظ الغفور يفيد المبالغة التاسع : أنه وصف نفسه بكونه رحيماً والرحمة تفيد فائدة على المغفرة فكان قوله { إنه هو الغفور } إشارة إلى إزالة موجبات العقاب ، وقوله { الرحيم } إشارة إلى تحصيل موجبات الرحمة والثواب العاشر : أن قوله { إنه هو الغفور الرحيم } يفيد الحصر ، ومعناه أنه لا غفور ولا رحيم إلا هو ، وذلك يفيد الكمال في وصفه سبحانه بالغفران والرحمة ، فهذه الوجوه العشرة مجموعة في هذه الآية ، وهي بأسرها دالة على كمال الرحمة والغفران (تفسير رازي)

എല്ലാ ദോഷങ്ങളും ചെയ്തു പിന്നീട് ഇസ്ലാമിലേക്ക് വന്നാൽ പോലും അല്ലാഹു തങ്ങളെ എന്ത് ചെയ്യും എന്ന് ഭയപ്പെട്ട ചില മുശ്ശികുകളുടെ കാര്യത്തിലാണ് ഈ ആയത്ത് ഇറങ്ങിയത്. അല്ല, ഹംസയുടെ ഘാതകനായ വഹ്ശിയുടെ കാര്യത്തിലാണ് എന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്.

روي عن ابن عباس رضي الله عنهما في سبب نزول هذه الآية « أن ناساً من أهل الشرك قتلوا فأكثروا وزنوا فأكثروا وانتهكوا الحرمات فأتوا رسول الله صلى الله عليه وسلم فقالوا يا محمد إن الذي تقول وتدعو إليه لحسن لو تخبرنا بأن لما عملنا كفارة فنزلت والذين لا يدعون مع الله إلهاً آخر إلى قوله فأولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات قال يبدل شركهم إيماناً وزناهم إحصاناً ونزلت { قل يا عبادي الذي أسرفوا على أنفسهم لا تقتنطوا من رحمة الله } « أخرجه النسائي . وعن ابن عباس أيضاً قال « بعث رسول الله صلى الله عليه وسلم إلى وحشي يدعو إلى الإسلام فأرسل إليه كيف تدعوني إلى دينك وأنت تزعم أن من قتل أو أشرك أو زنى يلقي أثاماً يضاعف له العذاب وأنا قد فعلت ذلك كله فأنزل الله تعالى { إلا من تاب وآمن وعمل عملاً صالحاً } فقال : وحشي هذا شرط شديد لعي لا أقدر عليه فهل غير ذلك فأنزل الله تعالى { إن الله لا يغفر أن يشرك به ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء } فقال وحشي أراني بعد في شبهة فلا أدري أيغفر لي أم لا فأنزل الله تعالى

HADIA CSE Khutba Notes (27.09.2019)

അല്ലാഹു കോപമല്ല, സ്നേഹമാണ്

{ قل يا عبادي الذين أسرفوا على أنفسهم لا تقنطوا من رحمة الله } فقال وحشي نعم هذا فجاء فأسلم « (خازن)

കാര്യം ഇങ്ങനെയാണെങ്കിൽ പോലും താൻ ചെയ്ത വലിയ പാപങ്ങൾ അല്ലാഹു പൊറുക്കുമോ എന്ന് ചിന്തിക്കുന്നവർ നമ്മുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഇനിയുമുണ്ടാകാം. ഇത് ഒരുതരം കുഹ്റാണ് എന്ന് സൂറത്ത് യൂസൂഫ് 87 പറയുന്നു.

وَلَا تَيْأَسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيْأَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ (يوسف)

അഥവാ, കാഫിറുകളാണ് അല്ലാഹു ഒരിക്കലും കരുണ ചെയ്യില്ല എന്ന് ചിന്തിക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ ചിന്തിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരോട് പറയുകയും ചെയ്ത ഒരാൾക്ക് അല്ലാഹു നരകമാണ് നൽകിയത്. പ്രവാചകൻ (സ) പറഞ്ഞ കഥ നോക്കുക:

أبو هريرة - رضي الله عنه - : قال : سمعت رسول الله -صلى الله عليه وسلم- يقول : «كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلَانِ مُتَوَاحِيَانِ ، أَحَدُهُمَا مُذْنِبٌ ، وَالْآخَرُ فِي الْعِبَادَةِ مُجْتَهِدٌ ، فَكَانَ الْمُجْتَهِدُ لَا يَزَالُ يِرِي الْآخَرَ عَلَى ذَنْبٍ ، فَيَقُولُ : أَقْصِرْ ، فَوَجَدَهُ يَوْمًا عَلَى ذَنْبٍ ، فَقَالَ : أَقْصِرْ ، فَقَالَ : خَلَنِي وَرَبِّي أُبْعِثَ عَلَيَّ رَقِيبًا ؟ فَقَالَ لَهُ : وَاللَّهِ ، لَا يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ - أَوْ قَالَ : لَا يُدْخِلُكَ الْجَنَّةَ - فَقَبِضَ اللَّهُ أَرْوَاحَهُمَا فَاجْتَمَعَا عِنْدَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، فَقَالَ الرَّبُّ تَعَالَى لِلْمُجْتَهِدِ : أَكُنْتَ عَلَى مَا فِي يَدِي قَادِرًا ؟ وَقَالَ لِلْمُذْنِبِ : اذْهَبْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِي ، وَقَالَ لِلْآخَرِ: اذْهَبُوا بِهِ إِلَى النَّارِ ، قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ : تَكَلَّمَ وَاللَّهِ بِكَلِمَةٍ أَوْبَقَتْ دُنْيَاهُ ، وَآخِرَتَهُ». (أبو داود)

അപ്പോൾ അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവന് ഏറ്റവും വെറുപ്പുള്ള കാര്യമാണ് അവൻ കരുണ ചെയ്യുകയില്ല എന്ന് ചിന്തിക്കുന്നത്. കാരണം, മാതാവിന് കുഞ്ഞുങ്ങളോടുള്ളതിനേക്കാൾ വലിയ കാര്യമാണ് അവന് അടിമകളോടുള്ളത്.

فَبَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَهُ إِذْ أَقْبَلَ رَجُلٌ عَلَيْهِ كِسَاءٌ وَفِي يَدِهِ شَيْءٌ قَدْ التَّفَّ عَلَيْهِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي لَمَّا رَأَيْتُكَ أَقْبَلْتُ إِلَيْكَ فَمَرَرْتُ بِغَيْضَةِ شَجَرٍ فَسَمِعْتُ فِيهَا أَصْوَاتَ فِرَاحٍ طَائِرٍ فَأَخَذْتُهُنَّ فَوَضَعْتُهُنَّ فِي كِسَائِي فَجَاءَتِ أُمَّهُنَّ فَاسْتَدَارَتِ عَلَيَّ فَكَشَفْتُ لَهَا عَنْهُنَّ فَوَقَعَتْ عَلَيْهُنَّ مَعَهُنَّ فَلَفَفْتُهُنَّ بِكِسَائِي فَهُنَّ أَوْلَاءٌ مَعِيَ. قَالَ « ضَعْنَهُنَّ عَنْكَ ». فَوَضَعْتُهُنَّ وَأَبَتْ أُمَّهُنَّ إِلَّا لُزُومَهُنَّ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- لِأَصْحَابِهِ « أَتَعْجَبُونَ لِرُحْمِ أُمَّ الْأَفْرَاحِ فِرَاحُهَا ». قَالُوا نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم-. قَالَ « فَوَالَّذِي بَعْتَنِي بِالْحَقِّ لَلَّهِ أَرْحَمُ بِعِبَادِهِ مِنْ أُمَّ الْأَفْرَاحِ بِفِرَاحِهَا أَرْجَعُ بِهِنَّ حَتَّى تَضَعَهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَخَذْتَهُنَّ وَأُمَّهُنَّ مَعَهُنَّ » (أبو داود)

പിന്നെ എങ്ങനെ അവന് നമ്മെ നരകത്തിലിട്ട് ശിക്ഷിക്കാൻ കഴിയും?

عَنْ نَافِعٍ ، عَنْ ابْنِ عُمَرَ ، قَالَ : كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ عَزَوَاتِهِ ، فَمَرَّ بِقَوْمٍ ، فَقَالَ : مَنْ الْقَوْمُ ؟ فَقَالُوا : نَحْنُ الْمُسْلِمُونَ ، وَامْرَأَةٌ تَحْصِبُ تَنْوَرَهَا ، وَمَعَهَا ابْنٌ لَهَا ، فَأَدَا أَرْتَفَعَ ، وَهَجَّ التَّنَّوَرَ تَنَحَّتْ بِهِ ، فَأَتَتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَقَالَتْ : أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ ، قَالَ : نَعَمْ ، قَالَتْ : يَا أَبَتِي أَنْتَ وَأُمِّي ، أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ؟ قَالَ : بَلَى ، قَالَتْ : أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَرْحَمَ بِعِبَادِهِ مِنَ الْأُمِّ بَوْلِدِهَا ؟ قَالَ : بَلَى ، قَالَتْ : فَإِنَّ الْأُمَّ لَا تُلْقِي وَلَدَهَا فِي النَّارِ ، فَأَكْبَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَبْكِي ، ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَيْهَا ، فَقَالَ : إِنَّ اللَّهَ لَا يُعَذِّبُ مِنْ عِبَادِهِ إِلَّا الْمَارِدَ الْمُتَمَرِّدَ ، الَّذِي يَتَمَرَّدُ عَلَى اللَّهِ ، وَأَبَى أَنْ يَقُولَ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. (ابن ماجة بسند ضعيف)

ഒരു നിലക്കും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ കടത്താൻ പറയാത്ത കടുത്ത ധിക്കാരികളെ മാത്രമേ

HADIA CSE Khutba Notes (27.09.2019)

അല്ലാഹു കോപമല്ല, സ്നേഹമാണ്

അല്ലാഹു നരകം കൊണ്ട് ശിക്ഷിക്കുകയുള്ളൂ എന്നല്ലേ ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്. ഒരിക്കൽ മൂസാ (അ) ഇതിനെ സംബന്ധിച്ച് അല്ലാഹുവിനോട് ചോദിച്ചപ്പോൾ അവൻ നൽകിയ മറുപടി ഇങ്ങനെയാണിരുന്നതു. പാപം ചെയ്യുമ്പോഴാണ് അല്ലാഹു നരകം കൊണ്ട് ശിക്ഷിക്കുന്നത്. എന്നാൽ എപ്പോഴാണ് അല്ലാഹു ഒരു പാപം എഴുതി വെക്കുന്നത്. ഒരാൾ ഒരു തെറ്റ് ചെയ്യാൻ കരുതി അത് ചെയ്താൽ മാത്രം ഒരു പാപം അവന്റെ പേരിൽ എഴുതി വെക്കുന്നു. ഇനി ചെയ്യാൻ കരുതി അത് ചെയ്തില്ലെങ്കിലും അതുപോലെ നന്മ ചെയ്യാൻ കരുതിയാലും അത് നന്മ ആയിട്ടാണ് എഴുതി വെക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിന്റെ വലിപ്പമല്ലേ ഇതിലൂടെയെല്ലാം ബോധ്യപ്പെടുന്നത്.

عن أبي العباس عبد الله بن عباس بن عبد المطلب رضي الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه و سلم فيما يروى عن ربه تبارك وتعالى قال : إن الله تعالى كتب الحسنات والسيئات ثم بين ذلك فمن هم بحسنة فلم يعملها كتبها الله تعالى عنده حسنة كاملة وإن هم بها فعملها كتبها الله عشر حسنات إلى سبعمائة ضعف إلى أضعاف كثيرة وإن هم بسيئة فلم يعملها كتبها الله عنده حسنة كاملة وإن هم بها فعملها كتبها الله سينة واحدة (متفق عليه)

ഇനി നാളെ വിചാരണ ചെയ്യുമ്പോൾ എങ്ങനെയെങ്കിലും അടിമകളെ രക്ഷപ്പെടുത്താനാണ് അള്ളാഹു നോക്കുക. അല്ലാതെ കൂടുകൊണ്ടല്ല.

عَنْ نَيْثِ بْنِ سَعْدٍ حَدَّثَنِي عَامِرُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْأَخْبَلِيِّ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرٍو بْنَ الْعَاصِ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَسْتَخْلِصُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي عَلَى رُءُوسِ الْخَلَائِقِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُنْشَرُ عَلَيْهِ تِسْعَةٌ وَتِسْعِينَ سَجَلًا كُلُّ سَجَلٍ مَدَّ الْبَصَرِ ثُمَّ يَقُولُ لَهُ أَتُنْكِرُ مِنْ هَذَا شَيْئًا أَظَلَمْتَكَ كَتَبْتَنِي الْحَافِظُونَ قَالَ لَا يَا رَبِّ فَيَقُولُ أَلَيْكَ عُدْرٌ أَوْ حَسَنَةٌ فَيُبْهَتُ الرَّجُلُ فَيَقُولُ لَا يَا رَبِّ فَيَقُولُ بَلَى إِنَّ لَكَ عِنْدَنَا حَسَنَةً وَاحِدَةً لَا ظَلَمَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ فَنُخْرِجُ لَهُ بَطَاقَةً فِيهَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ فَيَقُولُ أَحْضِرُوهُ فَيَقُولُ يَا رَبِّ مَا هَذِهِ الْبَطَاقَةُ مَعَ هَذِهِ السَّجَلَاتِ فَيُقَالُ إِنَّكَ لَا تَظْلُمُ قَالَ فَتَوَضَّعَ السَّجَلَاتِ فِي كَفِّهِ قَالَ فَطَاشَتِ السَّجَلَاتُ وَثَقُلَتِ الْبَطَاقَةُ وَلَا يَثْقُلُ شَيْءٌ بِسَمِّ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (حَاكِم)

അന്ന് സാക്ഷാൽ പിശാച് പോലും അല്ലാഹുവിന്റെ റഹ്മത്ത് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതാണ്.

عن حُدَيْفَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ * وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَيَدْخُلَنَّ الْجَنَّةَ الْفَاجِرُ فِي دِينِهِ الْأَحْمَقُ فِي مَعِيشَتِهِ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَيَدْخُلَنَّ الْجَنَّةَ الَّذِي قَدِ مَحَشَتْهُ النَّارُ بِدَنِّهِ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَيَغْفِرَنَّ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعْفِرَةً يَتَطَاوَلُ لَهَا إِبْلِيسُ رَجَاءً أَنْ تُصِيبَهُ (طَبْرَانِي)

ചുരുക്കത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ റഹ്മത്തിൽ ദുഃഖമായി വിശ്വസിക്കുക. തുടർന്ന് തൗബ ചെയ്യുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക. എന്നാൽ അവന്റെ കരുണ നാളെ നമ്മെ പൊതിയുമെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ച് നല്ല പ്രതീക്ഷകൾ വച്ചു പുലർത്തി സൽകർമ്മങ്ങളും തൗബയും ചെയ്യാതെ റഹ്മത്തിൻമേൽ മാത്രം അവലംബിക്കരുതെന്ന് മാത്രം.

(وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ - سورة فصلت) وقال الحسن البصري: إن قوما ألتهتهم الأماني حتى خرجوا من الدنيا وما لهم حسنة، ويقول أحدهم: إني أحسن الظن بربي وكذب، ولو أحسن الظن لأحسن العمل، وتلا قول الله تعالى: " وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي

HADIA CSE Khutba Notes (27.09.2019)

അല്ലാഹു കോപമല്ല, സന്തോഷമാണ്

ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ". وقال قتادة: من استطاع منكم أن يموت وهو حسن الظن بربه فليفعل، فإن الظن اثنان ظن ينجي وظن يردي. وقال عمر بن الخطاب في هذه الآية: هؤلاء قوم كانوا يذنبون المعاصي ولا يتوبون منها ويتكلمون على المغفرة، حتى خرجوا من الدنيا مفاليس، ثم قرأ: " وذلك ظنكم الذي ظننتم بربكم أرداكم فأصبحتم من الخاسرين" (قرطبي)

HADIA Centre for Social Excellence

Panakkad, Pattarkadavu P.O

Malappuram DT, Kerala -676519

csehadia@gmail.com | www.hadia.in

For any clarification: Mob: +919496445823